

Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter om fastställande av nytt vattenskyddsområde för Tjörnarps grundvattentäkt i Höörs kommun;

12FS 2022:7

Utkom från trycket
den 9 mars 2022

beslutade den 4 mars 2022.

Dnr (513-24876-2017)

Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) att inrätta ett nytt vattenskyddsområde för Tjörnarps grundvattentäkt, Höörs kommun. Skyddsområdet är indelat i primär och sekundär skyddszon enligt vad som framgår av bifogad karta, bilaga 1.

Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att fastställa nedan angivna nya föreskrifter för vattenskyddsområdet. Dessa föreskrifter träder i kraft den 11 mars 2022 och ska enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen överlåter till den kommunala nämnden för miljöfrågor i Höörs kommun att besluta i frågor om dispens, tillstånd och anmälan enligt föreskrifterna på det sätt som framgår nedan.

Definitioner

Avfall avser varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (15 kap 1 § MB). I dessa föreskrifter ingår trädgårdskompost i begreppet trädgårdsavfall.

Arbetsfordon avser fordon som huvudsakligen används som arbetsredskap eller för kortare förflyttningar av gods, ex. traktorer, entreprenadmaskiner, skogsmaskiner och liknande.

Avloppsvatten avser spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning eller vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

BDT-vatten avser avloppsvatten från bad, disk och tvätt.

Brandfarlig vätska avser vätska med flampunkt som inte överstiger 100 C enligt föreskriften (MSBFS 2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.

Farligt avfall avser sådant avfall som beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*) i bilaga 3 till Avfallsförordningen (2020:614).

Hantering avser tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning (inklusive spridning), omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden (14 kap. 2 § MB).

Inert avfall avser avfall som inte genomgår några väsentlig fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar. Inert avfall löses inte upp, bryts inte ner, brinner inte och reagerar inte på något annat sätt. Inert avfall har en total lakbarhet, ett totalt föroreningsinnehåll och en ekotoxicitet hos lakvattnet som är obetydlig och inte äventyrar kvaliteten på yt- eller grundvatten. (3 a § Förordning (SFS 2001:512) om deponering av avfall).

Kemiska produkter avser ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara (14 kap. 2 § MB). Exempel på ämnen är aceton, etanol och natriumklorid. Exempel på blandningar är målarfärg, lim och rengöringsmedel. De flesta bekämpningsmedel, exempelvis råttgift och medel mot ogräs, är kemiska produkter. I dessa föreskrifter regleras hantering av kemiska bekämpningsmedel genom separat föreskrift.

Kemiskt bekämpningsmedel avser en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom (14 kap 2 § MB). Kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas som kemiskt bekämpningsmedel.

Materialtäkt avser anläggning för uttag av berg, sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter samt olika kombinationer av dessa material.

Motordrivet fordon avser fordon som för sitt framdrivande är försett med motor, dock inte ett sådant eldrivet fordon som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon (Lagen (SFS 2001:559) om vägdefinitioner).

Punktbekämpning avser en lokal och tillfällig bekämpningsinsats mot ohyra, skadedjur och växter som riskerar att orsaka skada på egendom eller en hälsorisk för människor. Insatsen kan innebära exempelvis:

- bekämpning som utförs med sprayburkar för hushållsbruk
- bekämpning eller behandling av en stam eller ett rotsystem i taget om den använda metoden har sådan precision att inget bekämpningsmedel hamnar någon annanstans än på det avsedda objektet och endast täcker/berör en begränsad del av objektet.

Som punktbekämpning räknas inte fläckvis behandling runt skogsplantor över ett helt hygge. Inte heller kan en totalinsats fördelad över flera tätt på varandra följande spridningstillfällen räknas som punktbekämpningar.

Rena jordmassor avser massor som underskrider Naturvårdsverkets riktvärden för mindre än ringa risk (MRR) enligt handbok 2010:1, eller massor som via provtagning visar halter som inte överskrider lokal bakgrundshalt. Vad som avses med rena massor kan variera mellan olika platser och får avgöras av den kommunala tillsynsmyndigheten för frågor som rör förorenad mark.

Sekundärt skydd avser anordning som säkerställer att hela den lagrade volymen vätska från en läckande cistern eller annan behållare kan fångas upp. En dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En invallning är en annan typ av sekundärt skydd.

Större schaktningsarbeten avser här sänkning av markytan på utstakat område för större anläggningsarbeten än för grundläggning av enskild villa. Erforderligt schaktningsarbete i samband med ledningsarbete, väg- eller järnvägsunderhåll eller liknande omfattas inte av tillståndsplikt men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.

Upplag/uppläggning avser här tillfällig eller permanent förvaring direkt på marken eller i vattnet. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detta gäller även komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten.

Uppställning avser parkering med varaktighet över 12 timmar och att fordonet lämnats obevakat.

Växtnäring avser mineraliska gödselmedel, stallgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin), avloppsslam, vedaska samt övriga organiska gödselmedel. Gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet omfattas inte.

Yrkesmässig avser här all användning som utförs som ett led i en näringsverksamhet eller annars som en del av en yrkesutövning. Definitionen har sitt ursprung i definitionen av yrkesmässig användare i artikel 3.1 i direktiv 2009/128/EG: ”en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer”.

I övrigt hänvisas till branschens vedertagna begrepp.

Skyddsföreskrifter

1 § Petroleumprodukter, kemiska produkter och andra brandfarliga vätskor

Primär skyddszon

Hantering av petroleumprodukter, kemiska produkter och andra brandfarliga vätskor med en sammanlagd volym överstigande 50 liter är förbjudet.

Undantag gäller för transporter.

Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.

Undantag gäller för användning i transformatorstationer på elnätet.

Undantag gäller för hantering av bitumen vid normalt förekommande underhållsarbete för statliga och kommunala vägar.

Undantag gäller för lagring av petroleumprodukter för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja för uppvärmning då det i stället krävs tillstånd.

Hantering av upp till 50 liter petroleumprodukter, kemiska produkter och andra brandfarliga vätskor ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas.

Sekundär skyddszon

Hantering av petroleumprodukter, kemiska produkter och andra brandfarliga vätskor med en sammanlagd volym överstigande 150 liter kräver tillstånd.

Undantag gäller för transporter.

Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.

Undantag gäller för användning i transformatorstationer på elnätet.

Undantag gäller för hantering av bitumen vid normalt förekommande underhållsarbete för statliga och kommunala vägar.

Hantering av upp till 150 liter petroleumprodukter, kemiska produkter och andra brandfarliga vätskor, ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas.

Information: Hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor inom vattenskyddsområde regleras även genom andra bestämmelser, se avsnittet Övriga upplysningar.

2 § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

All hantering av kemiska bekämpningsmedel utomhus är förbjuden.

Undantag gäller för användning som har karaktär av punktbekämpning och som har sådan lokal och tillfällig omfattning att människors hälsa och miljön inte riskerar att skadas, och åtgärderna sker på ett fackmannamässigt sätt.

Undantag gäller för plantering av skogsplantor som i förväg behandlats med bekämpningsmedel, då det istället krävs tillstånd.

Sekundär skyddszon

Icke yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel utomhus är förbjuden.
Undantag gäller för användning som har karaktär av punktbekämpning och som har sådan lokal och tillfällig omfattning att människors hälsa och miljön inte riskerar att skadas, och åtgärderna sker på ett fackmannamässigt sätt.

Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd.

Undantag gäller för användning som har karaktär av punktbekämpning och som har sådan lokal och tillfällig omfattning att människors hälsa och miljön inte riskerar att skadas, och åtgärderna sker på ett fackmannamässigt sätt.

3 § Växtnäring

Primär skyddszon

Lagring av gödsel direkt på mark är förbjudet, med undantag för tillfällig lagring, i form av stuka i fält, på upp till tre veckor under förutsättning att dialog om lämplig placering först hålls med kommunala nämnden för miljöfrågor.

Yrkesmässig spridning av växtnäring kräver anmälan.

Ändring av befintlig gödselanläggning kräver anmälan.

Sekundär skyddszon

Lagring av gödsel direkt på mark är förbjudet, med undantag för tillfällig lagring, i form av stuka i fält, på upp till tre veckor under förutsättning att dialog om lämplig placering först hålls med kommunala nämnden för miljöfrågor.

4 § Avloppsvatten och dagvatten

Primär skyddszon

Inrättande av nya enskilda avloppsanläggningar för BDT-vatten kräver tillstånd.

Undantag gäller för ny anläggning med slutna tank.

Ny anläggning för infiltration av dagvatten, dräneringsvatten eller motsvarande som kommer från vägområde eller från annan fastighet än enbostadshus kräver tillstånd.

Undantag gäller för underhåll och ändringar som inte medför väsentlig ökning av yta eller tillförd vattenvolym.

5 § Hantering av bark, flis, spån och timmer

Primär skyddszon

Upplag av bark, flis, spån och timmer som varar mer än 6 månader är förbjudet.

Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.

12FS 2022:7

Upplag av bark, flis, spån och timmer som varar mindre än 6 månader kräver tillstånd.

Undantag gäller för upplag som är mindre än 500 m³ fub (fast mått under bark) och lagras kortare tid än tre månader.

Undantag gäller för lagring av GROT (grenar och toppar) i upplag i avvaktan på borttransport.

Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.

Bevattning av timmer är förbjudet.

Sekundär skyddszon

Upplag av bark, flis, spån och timmer som varar mer än 6 månader är förbjudet.

Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.

Bevattning av timmer är förbjudet.

6 § Hantering av avfall och massor

Primär skyddszon

Förvaring av avfall direkt på mark samt nedgrävning av avfall är förbjudet.

Undantag gäller om förvaring sker på tätt underlag utan möjlighet till avrinning eller infiltration.

Undantag gäller för trädgårdsavfall, rena jordmassor och annat inert avfall som kan jämföras med detta.

Förvaring av farligt avfall utöver normala hushållsmängder kräver anmälan.

Deponering av snö från område utanför skyddszone är förbjudet.

Återfyllnad eller annan användning av avfall eller massor som är förorenade eller har okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

Undantag gäller för avfall eller rena jordmassor som via provtagning visats innehålla halter understigande bakgrundshalt eller mindre än ringa risk enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:1.

Sekundär skyddszon

Förvaring av avfall direkt på mark samt nedgrävning av avfall är förbjudet.

Undantag gäller om förvaring sker på tätt underlag utan möjlighet till avrinning eller infiltration.

Undantag gäller för trädgårdsavfall, rena jordmassor och annat inert avfall som kan jämföras med detta.

Förvaring av farligt avfall utöver normala hushållsmängder kräver anmälan.

Deponering av snö från område utanför skyddszone är förbjudet.

Undantag gäller för uppläggning av snö från vattenskyddsområdets primära skyddszone.

Återfyllnad eller annan användning av avfall eller massor som är förorenade eller har okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

Undantag gäller för avfall eller rena jordmassor som via provtagning visats innehålla halter understigande bakgrundshalt eller mindre än ringa risk enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:1.

7 § Tåktverksamhet, schakt- och anläggningsarbeten

Primär skyddszon

Materialtåkt är förbjuden.

Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borringar och liknande undersökningsarbeten kräver tillstånd.

Undantag gäller för erforderligt schaktningsarbete i samband med ledningsarbete, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.

Undantag gäller även för normalt förekommande underhållsåtgärder för kommunal och statlig väg samt järnväg, som är av lokal omfattning.

Undantag gäller för spräckning av friliggande block/stenar.

Sekundär skyddszon

Materialtåkt är förbjuden.

Undantag gäller för husbehovståkt, då det istället krävs tillstånd.

Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borringar och liknande undersökningsarbeten kräver tillstånd.

Undantag gäller för erforderligt schaktningsarbete i samband med ledningsarbete, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.

Undantag gäller även för normalt förekommande underhållsåtgärder för kommunal och statlig väg samt järnväg, som är av lokal omfattning.

Undantag gäller för spräckning av friliggande block/stenar.

8 § Energianläggning

Primär skyddszon

Ytterligare anläggningar för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla ur berg och grundvatten är förbjudna.

Ytterligare anläggningar för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla ur jord kräver tillstånd.

Väsentlig ändring av befintlig energianläggning, genom fördjupning eller liknande, kräver tillstånd.

Energianläggningar som tas ur bruk kräver anmälan.

Sekundär skyddszon

Ytterligare anläggningar för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla ur jord, berg och grundvatten kräver tillstånd.

12FS 2022:7

9 § Enskild brunnsanläggning

Primär skyddszon

Etablering av ny brunnsanläggning för uttag av vatten från berg och jord kräver tillstånd.

Ändring av befintlig brunnsanläggning genom fördjupning eller avsevärt ökat vattenuttag kräver tillstånd.

Brunnsanläggningar som tas ur bruk kräver anmälan.

Sekundär skyddszon

Etablering av ny brunnsanläggning för uttag av vatten från berg och jord kräver tillstånd.

10 § Fordon, maskiner och väghållning

Primär skyddszon

Tvätt av motordrivet fordon, maskiner och förbränningsmotorer med varmvatten, högtryck eller tvättkemikalier på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken är förbjudet.

Uppställda arbetsfordon ska vara utrustade med skyddsanordning eller placerade så att läckage till mark förhindras.

Upplag och tillverkning av asfalt, oljegrus, vägsalt eller saltinblandad sand/grus är förbjudet.

Spridning av vägsalt kräver anmälan.

Undantag gäller för saltinblandad sand (max 2 % salt.

Sekundär skyddszon

Tvätt av motordrivet fordon, maskiner och förbränningsmotorer med varmvatten, högtryck eller tvättkemikalier på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken är förbjudet.

Uppställda arbetsfordon ska vara utrustade med skyddsanordning eller placerade så att läckage till mark förhindras.

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus, vägsalt eller saltinblandad sand/grus är förbjudet.

Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den 11 mars 2022. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om beslutet överklagas.

Övergångsbestämmelser

Den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter i sin näringsverksamhet bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning för vilken förbud införs enligt dessa föreskrifter ska detta förbud börja gälla först två år efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter, såvida förbud inte gällde enligt äldre skydds föreskrifter.

Den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning för vilken krav på tillstånd gäller enligt dessa föreskrifter ska senast två år efter ikraftträdandet ha inkommit till prövningsmyndigheten med en ansökan om sådant tillstånd, såvida krav på tillstånd inte gällde enligt äldre skydds föreskrifter.

Befintliga cisterner i sekundär zon ska ha sekundärt skydd inom tre år efter att dessa skydds föreskrifter träder i kraft, såvida krav på sekundärt skydd inte redan gällde enligt äldre bestämmelser.

Dispens

Om det finns särskilda skäl kan den kommunala nämnden för miljöfrågor (Tillstånds- och tillsynsnämnden) i Höörs kommun bevilja dispens från förbud i föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § miljöbalken. I beslut om dispens kan den nämnden föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, endast meddelas om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt de här föreskrifterna prövas av den kommunala nämnden för miljöfrågor (Tillstånds- och tillsynsnämnden) i Höörs kommun. I ansökan/anmälan ska åtminstone framgå vilka åtgärder som planeras och vilka metoder som ska användas samt markering av platsen för åtgärden. Detta ligger till grund för bedömningen av risker för vattenskyddsområdet. Som förutsättning för tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten. Ansökan/anmälan ska lämnas in skriftligen.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder mot den hantering och de verksamheter eller åtgärder som är nödvändiga för vattentäktens bedrivande. Generellt undantag från skydds föreskrifterna vad avser tillstånd, anmälan och dispens gäller för arbeten som vattentäktens huvudman utför för utbyggnad, drift, underhåll m.m.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för genomförande av nödvändiga insatser för att avhjälpa akut föroreningsrisk i samband med olyckshändelse, spill eller läckage.

Övriga upplysningar

Tillsyn

Detta beslut har fattats av Länsstyrelsen, som därmed har tillsyn över vattenskyddsområdets föreskrifter enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Tillsynen kan överlåtas till kommunen om kommunen ansöker om det. Den eller de kommunala nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet har därutöver tillsynsansvar enligt miljöbalken över vissa enskilda verksamheter inom vattenskyddsområdet, samt enligt andra generella föreskrifter som t.ex. vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.

Skyltning

Där allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet eller vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annars mark får tas i anspråk för detta (7 kap. 22 § miljöbalken). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk. För att sätta upp skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, krävs inom vägområdet enligt 43 § väglagen (1971:948) tillstånd av väghallningsmyndighet. Inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd.

Där sådan hantering av petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter som nämns i 1 § i dessa skyddsföreskrifter sker ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av vattentäktens huvudman. Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

Hänsynsregler

De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). Reglerna innebär att alla alltid måste vara försiktiga och vidta de åtgärder som behövs för att skydda, förebygga, hindra och motverka risk för skada eller olägenhet på hälsa och miljö. Det handlar bland annat om att ha kunskap om hur den egna verksamheten eller åtgärden riskerar att inverka på människors hälsa eller miljön och vid behov vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att begränsa påverkan.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Dubbelprövning kan förekomma. Ett exempel är Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor, vari det ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Ny lagstiftning

Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. miljöbalken (1998:808).

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet som anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan ha rätt till ersättning. Krav på ersättning eller inlösen av fastighet ska göras till Mark- och miljödomstolen enligt 31 kap. miljöbalken. Talan ska väckas inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om händelsen enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel. 112, eller i icke-akuta fall till den kommunala nämnden för miljöfrågor (Tillstånds- och tillsynsnämnden). Om åtgärder utförts inom skyddsområdet till följd av händelsen ska miljökontoret informeras inom 36 timmar.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 11 mars 2022.

På Länsstyrelsens vägnar

OLA MELIN

Helen Thorstensson
(vattenenheten)